

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 493/2017-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. októbra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Svidník v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 C 8/2017 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 6 C 175/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 C 8/2017 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 6 C 175/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynul takýto priebeh a stav napadnutého konania:

„Dňa 14.10.2015 Okresný súd vo Svidníku prevzal... návrh na začatie konania v právnej veci žalobcu [REDAKOVANÉ] proti žalovanej Obci [REDAKOVANÉ] o určenie zaplatiť odmenu za urobené úkony poskytnutej právnej služby v konaní 8C 320/1999... Okresný súd prijaté podanie riadne nezaevidoval a vo veci nekonal. Na moju nespokojnosť okresný súd reagoval listom zo dňa 24.2.2016, sp. zn. 8C 320/1999, v ktorom mi oznámil, že môj návrh na určenie povinnosti uhradiť odmenu za poskytnuté právne služby došiel okresnému súdu dňa 14.10.2015 a nachádza sa na čl. 584 spisu... Znovu vo veci okresný ďalej nekonal. Po opakovanej sťažnosti pre nečinnosť okresného súdu, moje podanie z 14.10.2015 bolo dňa 16.2.2017 konečne zaprotokolované a pridelená spisová značka 6C 8/2017... Následne dňa 9.3.2017 bol vydaný platobný rozkaz, proti ktorému žalovaná Obec prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 29.3.2017 podala odpor. Uznesením zo dňa 31.3.2017 bol platobný rozkaz Okresného súdu Svidník zo dňa 9.3.2017, sp. zn. 6C 8/2017 zrušený. Na podaný odpor som dňa 19. 4. 2017 reagoval námietkou pre uplynutie zákonom stanovenej lehoty na jeho podanie, spolu so stanoviskom k obsahu podaného odporu. Okresný súd Svidník zhodnotil doterajší procesný stav veci dňa 13.4.2017 vydaním uznesenia sp. zn. 6C 175/2015-88, ktorým rozhodol o spojení vecí vedených na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 6C 175/2015, 6C 6/2017 a 6C 8/2017 na spoločné konanie s tým, že spoločné konanie bude vedené pod sp. zn. 6C 175/2015...

Po právoplatnom spojení vecí (§ 357 CSP), okresný súd výzvou zo dňa 21. 6. 2017, sp. zn. 6C 175/2017 žiadal, aby som súdu označil spisové značky spisov, ktoré má súd pripojiť ako dôkaz...“

3. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uviedol:

„Spojenie uvedených vecí na spoločné konanie nezodpovedá požiadavke rýchlosti a hospodárnosti konania. Naopak, vytvára podmienky pre ďalšie priesťahy. Vzhľadom na počet úkonov urobených v pôvodných konaniach, ktoré trvali od roku 1997 - 2015, spoločné konanie sťažuje a zneprehľadňuje. Vyvoláva to dôvodne podozrenie, že súd chce rozhodnutie o veci odložiť na neurčito. Tento názor odôvodňuje skutočnosť, že v pôvodnom konaní 6 C 175/2015 bola masa urobených úkonov už upravená podľa námietok odporcu

a zosúladená so súdnym spisom. Bol zistený skutkový stav, na podklade ktorého súd môže vydať rozsudok vo veci.

V konaní 6C 8/17, ktoré je predmetom ústavnej sťažnosti, súd doposiaľ neurčil termín pojednávania, hoci od podania žaloby uplynula doba takmer dvoch rokov, masou úkonov sa vôbec nezaoberal.

... Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upraveného v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vidím v tom, že Okresný súd Svidník po prevzatí môjho podania dňa 14.10.2015 o určenie povinnosti žalovanej obci [REDAKOVANÉ] zaplatiť odmenu za urobené úkony poskytnutej právnej služby v konaní vedenom na tomto súde pod spisovou značkou 8 C 320/99, toto riadne nezaevidoval, nepridelil zákonnému sudcovi a vo veci podania nekonal. Podanie založil do súdneho spisu 8C 320/99, kde tvorí list č. 584-605. Súd prvej inštancie doposiaľ nepostupuje v súlade so základnými princípmi civilného sporového poriadku a vedome porušuje najmä ustanovenia článku 2 a 17 CSP.

Porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu garantované článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd vidím v tom, že Okresný súd Svidník hore uvedeným spôsobom sťažuje mi zákonnú možnosť domáhať sa svojho práva na odmenu za vykonanú prácu, znižuje kvalitu súdneho procesu a práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu a tým aj verejnú mienku o vymožitelnosti práva na Slovensku, ako právneho štátu.“

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nálež:

„1. základné právo [REDAKOVANÉ] (pravdepodobne tu chcel sťažovateľ uviesť svoje meno, pozn.) upravené článku 46 ods. 1 a 2 a článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresnému súdu Svidník v konaní 6C 8/2017 v nadväznosti na konanie 6C 175/2015, porušené bolo,

2. Okresnému súdu Svidník prikazuje, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, zakazuje pokračovať v porušovaní základného práva a prikazuje obnoviť stav pred porušením základného práva,

3. sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie 6 970,95 €.“

Sťažovateľ súčasne požiadal o prednostné prerokovanie sťažnosti, keďže je toho názoru, že ide o naliehavú vec.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Sťažovateľ sa v petite sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde), domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 C 8/2017 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 6 C 175/2015. Tvrdenia o porušení základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom

okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, ústavný súd považoval iba za súčasť jeho argumentácie (obdobne III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

9. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

10. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáchoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

11. V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy

v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06).

12. Z obsahu sťažnosti, ako aj zo zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnuté konanie začalo 14. októbra 2015 doručením návrhu sťažovateľa okresnému súdu. Keďže tento návrh bol omylom zaevidovaný do iného spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 8 C 320/1999, okresný súd vo veci sťažovateľa nekonal. Po doručení opakovanej sťažnosti sťažovateľa na nečinnosť v označenej veci okresný súd listom zo 16. februára 2017 sťažovateľovi oznámil, že návrh dal zapísať ako samostatné konanie, ktoré bude vedené pod sp. zn. 6 C 8/2017. Následne okresný súd vydal 9. marca 2017 platobný rozkaz, proti ktorému žalovaná podala odpor. Okresný súd uznesením z 31. marca 2017 platobný rozkaz zrušil. Sťažovateľ sa vyjadril k odporu 19. apríla 2017. Uznesením sp. zn. 6 C 175/2015 z 13. apríla 2017 okresný súd rozhodol o spojení vecí vedených pod sp. zn. 6 C 175/2015, sp. zn. 6 C 6/2017 a sp. zn. 6 C 8/2017 na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. 6 C 175/2015. Označené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 15. mája 2017. Po právoplatnom spojení vecí okresný súd výzvou z 21. júna 2017 požiadal sťažovateľa, aby označil spisy, ktoré žiada pripojiť ako dôkaz. Sťažovateľ podaním doručeným 14. júla 2017 okresnému súdu oznámil, že nemá ďalšie návrhy na vykonanie dôkazov. Okresný súd následne 16. augusta 2017 nariadil termín pojednávania na 17. október 2017.

13. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie od podania návrhu okresnému súdu do podania sťažnosti ústavnému súdu trvá 22 mesiacov. Z uvedeného prehľadu úkonov vyplýva, že do podania opakovanej sťažnosti na nečinnosť okresného súdu (11. februára 2017) sa napadnuté konanie skutočne vyznačovalo priet'ahmi, tak ako to tvrdil sťažovateľ, a to v dôsledku chyby pri zaevidovaní návrhu sťažovateľa. Po podaní sťažnosti sťažovateľom okresný súd zjednal nápravu, návrhu sťažovateľa pridelil samostatnú spisovú značku a vo veci začal plynule konať realizovaním procesných úkonov smerujúcich k meritórnemu skončeniu veci. Okresný súd vo veci nariadil aj termín pojednávania (17. október 2017).

14. Z uvedeného je zrejmé, že priebeh napadnutého konania toho času nenasvedčuje tomu, že by v ňom dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Nečinnosť okresného súdu v období od podania návrhu (14. októbra 2015) do 16. februára 2017, keď bol návrh zapísaný ako samostatné konanie, možno hodnotiť ako prietahy v konaní. Z judikatúry ústavného súdu však vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 42/01).

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že hoci doterajší postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol celkom bez prietáhov, ich intenzita s prihliadnutím na všetky okolnosti konania okresného súdu, ako aj na doterajšiu dĺžku konania (necelé dva roky) nedosiahla podľa názoru ústavného súdu taký stupeň závažnosti, ktorý by mohol jednoznačne viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a súčasný stav konania nevyklučuje definitívne možnosť prejednávania predmetnej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04).

16. V nadväznosti na to ústavný súd sťažnosť sťažovateľa namietajúcu porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

17. Sťažovateľ v petite sťažnosti namietal aj porušenie čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu malo dôjsť v príčinnej súvislosti s porušením základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Podľa sťažovateľa okresný súd svojím postupom v napadnutom konaní sťažuje zákonnú možnosť sťažovateľovi domáhať sa svojho práva na odmenu za vykonanú prácu.

18. Ústavný súd konštatuje, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť, plynulosť a efektívnosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07).

19. Ústavný súd vychádzajúc z obsahu sťažnosti, z jej príloh, ako aj zo svojich zistení konštatuje, že v danom prípade nedostatky v postupe okresného súdu v napadnutom konaní nedosahujú takú intenzitu, že by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti, a teda aj o vyslovení porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

20. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd konštatuje, že označený článok ústavy je na postup okresného súdu, ktorý nekonal a nerozhodoval vo veci sťažovateľa podľa ustanovení upravujúcich správne súdnictvo, zjavne neaplikovateľný, a z tohto dôvodu je sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená pre neexistenciu priamej súvislosti medzi namietanými skutočnosťami a základným právom, porušenie ktorého sťažovateľ namietal (napr. I. ÚS 12/01, I. ÚS 44/03).

21. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby s'ťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú s'ťažnosť.

22. Keďže s'ťažnosť bola ako celok odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi s'ťažovateľa v nej uplatnenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2017